

Instrukcja tworzenia słownika walencyjnego

Filip Skwarski, Bartłomiej Nitoń

1 Wprowadzenie

Celem projektu jest stworzenie opisu walencyjnego polskich czasowników, rzeczowników, przymiotników i przysłówków zgodnie z założeniami teoretycznymi i formatem przedstawionym w osobnym dokumencie.

Prace wykonywane są za pomocą narzędzia do tworzenia słownika walencyjnego. Polegają one na przypisaniu sobie do edycji hasel jeszcze nieopisanych i utworzenie dla nich ram walencyjnych. W trakcie pracy na bieżąco dodawane mają być przykłady uzasadniające istnienie podanych ram, pochodzących z Narodowego Korpusu Języka Polskiego, literatury lub własne. Gotowe hasła przeglądane, sprawdzane i zatwierdzane są przez **superleksykografów**.

Przed zapoznaniem się z niniejszą instrukcją zalecane jest przeczytanie instrukcji dla gości.

2 Narzędzie do tworzenie słownika

Narzędzie webowe służące do edycji słownika znajduje się pod adresem:

- <http://sloval.mozart.ipipan.waw.pl>

Narzędzie testowane było na przeglądarkach Safari, Opera, Firefox i Chrome. Przy pracy zaleca się stosowanie Firefoxa.

Po wejściu na adres podać należy login oraz hasło. Po zalogowaniu użytkownik przeniesiony zostanie do interfejsu narzędzia.

Zmiana hasła użytkownika możliwa jest po kliknięciu przycisku Ustawienia w prawym górnym rogu ekranu (na lewo od Wyloguj się). Ustawienia umoż-

liwiają także określenie, czy wyszukiwanie haseł na liście czasowników ma być wykonywane przyrostowo.

2.1 Lista haseł

Po lewej stronie interfejsu narzędzia znajduje się lista haseł, dla których opracowany ma zostać opis walencyjny. Hasła mogą posiadać następujący status:

- do obróbki — hasło nie było jeszcze edytowane
- w obróbce — hasło ma przypisanego właściciela i jest edytowane
- gotowe — użytkownik zakończył edycję hasła i oznaczył je, jako gotowe
- tymczasowy — użytkownik zakończył edycję hasła, jednak nie jest dla niego wymagane sprawdzenie przez **superleksykografa**
- sprawdzone — hasło zostało zatwierdzone przez superleksykografa

Hasło może zostać oznaczone jako tymczasowe, jedynie jeśli jest ono rzadkie (oznaczone kolorem czerwonym, patrz instrukcja **gościa**) i posiada wspomaganie składnicowe. Wymogiem dla haseł tymczasowych jest dodanie co najmniej ramek podpowiadanych na podstawie ram i zdań wyekstrahowanych ze Składnicy (patrz **wspomaganie składnicowe**).

Ponad kolumną z hasłami znajduje się pasek wyszukiwania oraz pięć przycisków (sortuj, filtruj, pokaż/ukryj, ukryj podobne, szukaj). Szczegółowe informacje na temat działania poszczególnych przycisków znaleźć można w instrukcji dla **gości**.

Kliknięcie na jeden z nagłówków kolumn listy haseł umożliwia sortowanie haseł na wyświetlanej liście według danej kategorii (ponownie kliknięcie na ten sam nagłówek odwraca porządek wyświetlania).

2.2 Rozpoczynanie edycji i zatwierdzanie zmian

Przed rozpoczęciem edycji hasła leksykograf musi je sobie przypisać. Należy w tym celu kliknąć na zakładkę Status w górnej prawej części ekranu i kliknąć przycisk Zmień na „w obróbce” (lub użyć skrótu klawiszowego *Shift+M* z dowolnej zakładki).

Po przypisaniu leksykograf uzyskuje możliwość edycji hasła (zakładka Nowe ramki).

Po zakończeniu edycji całego hasła w zakładce status kliknąć należy Zmień na „gotowe” lub Zmień na „tymczasowy” (jeśli hasło spełnia warunki „tymczasowości”). Wymogiem oznaczenia hasła, jako gotowego lub tymczasowego jest przejście automatycznej walidacji oraz wcześniejsze zapisanie ostatniej jego wersji. Jeżeli użytkownik chce zrezygnować z edycji hasła, może kliknąć przycisk Zmień na „do obróbki”.

Każda zmiana statusu hasła poza przypisaniem do użytkownika wymaga jego uprzedniego zapisania.

W wypadku zmiany statusu hasła na „gotowe” (lub „tymczasowy”), do pozostałych lematów z grupy aspektowej edytowanego hasła zostają dołączone notatki o nowych brakujących ramkach (jeśli takowe istnieją). Tzn. jeśli nowe hasło posiada ramki nieistniejące w pozostałych lematkach z danej grupy aspektowej, do ich właścicieli zostaje wysłana informacja na ten temat. Dodatkowo, jeśli któreś z tych haseł było już zatwierdzone, analogiczna wiadomość zostanie wysłana do superleksykografa, który je zatwierdził. Funkcjonalność ta działa jedynie dla czasowników. Przykładowa notatka poniżej (notatka jest pogładowa):

Hasło nie posiada następujących ramek z powiązanego aspektowo hasła oblegać:

- się: :prepnp(na,acc)
- się: :prepnp(do,gen)
- : :subjnp(str)+objnp(dat);np(str)+prepnp(do,gen)

Zaleca się ponowne przejrzanie hasła.

Tematem każdej tego typu notatki będzie treść: „Wiadomość automatyczna systemu SloVal - brakujące ramki”.

Jeśli po kliknięciu na przycisk Zmień na „gotowe” lub Zmień na „tymczasowy” status hasła zostanie pomyślnie zmieniony, automatycznie otwarte zostanie okno pozwalające pozostawić komentarz do wykonanego hasła. Komentarz nie jest obowiązkowy, ale jest mile widziany. Pozostawiony komentarz będzie widoczny w zakładce Notatki z domyślnym tytułem Hasło gotowe.

Po oznaczeniu hasła jako gotowego lub tymczasowego możliwe jest cofnięcie decyzji przez kliknięcie Zmień na „w obróbce”. Umożliwia to ponowną edycję hasła w wypadku konieczności wprowadzenia do niego dalszych zmian.

Gotowe hasła sprawdzane i zatwierdzane są przez superleksykografów. Hasła o statusie sprawdzone nie mogą podlegać już edycji przez leksykografów (chyba, że ich status zostanie zmieniony przez superleksykografa).

2.3 Ramy walencyjne

Główny interfejs służący do edycji ram walencyjnych dla danego hasła znajduje się pod zakładką Nowe ramki, domyślnie otwartą po załadowaniu narzędzia. Interfejs podzielony jest na dwa pola.

Pole górne stanowi listę ram walencyjnych czasownika, zgrupowanych według trzech kategorii aspektu, zwrotności i negatywności – pojedyncze hasło odpowiada zarówno formom hasłowym zwrotnym, jak i niezwrotnym (np. pod *palić* znajdują się ramy zarówno dla *palić*, jak i dla *palić się*). Na podobnej zasadzie pod jednym hasłem zgromadzone są formy homonimiczne o różnym aspekcie (np. dla czasownika *zbroić*) i różnej wartości parametru negatywność. Aspekt, zwrotność i negatywność występują jedynie dla czasowników i będą posiadały puste wartości dla haseł nieczasownikowych.

Okno dolne podzielone jest na trzy zakładki: modyfikację ramek, dodawanie przykładów oraz przegląd przykładów. Edycja ram oraz dodawanie przykładów omówione są poniżej (2.4 i 2.5).

2.4 Edycja ramek

Opis walencyjny czasownika stanowi zestaw ram walencyjnych, z których każda stanowi listę pozycji składniowych, które wypełniane są przez frazy wymagane konkretnego typu. Nowy projekt słownika zakłada również możliwość koordynacji fraz różnych typów wewnątrz jednej pozycji (przykład (1) z frazą bezokolicznikową i zdaniową). Koncepcje ramy, pozycji i argumentu przedstawione są w dokumencie nt. języka opisu.

- (1) Lubię degustować wina i kiedy patrzysz na mnie.

(Szupryczyńska, M. (1996). „Problem pozycji składniowej”, [w:] *Polonistyka Toruńska Uniwersytetowi w 50. rocznicę utworzenia UMK.*)

Narzędzie umożliwia zarówno dodawanie nowych ram walencyjnych, jak i edycję istniejących.

Pojedyncza rama walencyjna wyświetlana jest jako tabela, której kolumny stanowią poszczególne pozycje ramy walencyjnej — frazy wymagane wcho-

dzące w skład ramy.

Informacja o typie argumentów realizujących daną pozycję zawarta jest w dolnym wierszu argumenty. Obszar argumentów może być podzielony na dodatkowe wiersze, jeżeli konkretna rama umożliwia realizację danej pozycji przez elementy różnych typów podlegające koordynacji (przykład (1)).

Wiersz kategoria przedstawia kategorię konkretnej pozycji (np. jej rolę jako podmiot, patrz: dokument dotyczący języka opisu) realizowanej przez frazy znajdujące się w wierszu argumenty. W hasłach nieczasownikowych nie występują kategorie pozycji.

Wreszcie, wiersz ocena ramy, znajdujący się na górze ramy, wyraża osąd leksykografa w kwestii akceptowalności lub rejestru danej ramy walencyjnej. Istnienie „ptaszka” wskazuje na fakt, że do danej ramy walencyjnej zostały dodane przykłady. W wypadku, gdy reguła koordynacji nie jest spełniona ptaszek będzie koloru żółtego, jeśli jest ona spełniona zielonego.

Kliknięcie na element tabeli zaznacza konkretny jej fragment:

- Kliknięcie na pole na prawo od nagłówka ocena ramy zaznacza całą ramę walencyjną.
- Kliknięcie na jedno z pól w wierszu kategoria zaznacza całą pozycję.
- Kliknięcie na jedno z pól w wierszu argumenty zaznacza konkretny argument.
- Kliknięcie na białe tło w oknie Nowe ramki odznacza zaznaczone elementy.

W zależności od zaznaczonego elementu, zmienia się również funkcja przycisków w zakładce modyfikacja ramek w oknie dolnym.

Podwójne kliknięcie elementu ramy umożliwia edycję cech związanych z zaznaczonym elementem. Możliwa jest edycja elementów, do których przypisany został przykład (narzędzie wyświetla w takiej sytuacji ostrzeżenie).

2.4.1 Rama

Podwójne kliknięcie na pole na prawo od nagłówka Ocena ramy pozwala edytować cechy dotyczące całej ramy walencyjnej: aspekt, zwrotność, negatywność oraz ocenę ramki.

Aspekt może przyjąć wartość dokonaną, niedokonaną, lub dowolną (-). Możliwe jest, że w obrębie jednego hasła znajdują się ramy o różnych aspektach, np. w wypadku hasła *zbroić* (*zbroić się* — imperf, *zbroić [coś]* — perf). Do czasowników o aspekcie dowolnym należy m.in. *ofiarować*. Dla hasel nieczasownikowych jedyną możliwą wartością aspektu jest wartość „pusta”.

Kategoria zwrotności odnosi się do pytania, czy dana rama dotyczy czasownika o lemacie zawierającym inherentne *się* (np. *bać się*). Możliwość użycia zwrotnego czasowników dopuszczających również dopełnienie biernikowe (np. *myć*) notowana jest w inny sposób i dotyczy ram o wartości zwrotności pustej, tj. bez *się* w lemacie. Dla hasel nieczasownikowych jedyną możliwą wartością zwrotności jest wartość „pusta”.

Kategoria negatywność służy reprezentacji form „nie ma” (oraz czasowników występujących tylko z „nie” lub w ogóle bez „nie”), przyjmuje ona jedną z trzech wartości *aff*, *neg* i -. Dla hasel nieczasownikowych jedyną możliwą wartością negatywności jest wartość „pusta”.

Ocena ramki wyraża opinię leksykografa na temat poprawności lub rejestru danej ramy. Może ona przyjąć następujące wartości:

- pewna — konstrukcja przedstawiana przez ramę nie jest kontrowersyjna
- wątpliwa — istnieją przykłady użycia konstrukcji, ale nie wydają się powszechnie akceptowalne
- zła — istnieją przykłady użycia konstrukcji, ale mogą być niepoprawne bądź wynikać z kontaminacji przez inny czasownik
- archaiczna — konstrukcja jest archaiczna
- potoczna — konstrukcja może wystąpić w języku potocznym
- wulgarna — konstrukcja jest wulgarna

2.4.2 Pozycje

Podwójne kliknięcie pozycji wewnątrz ramy (wiersz *kategoria*) umożliwia nadanie jej statusu podmiotu lub dopełnienia oraz oznaczenie funkcji w wypadku kontroli (patrz: dokument dotyczący języka opisu).

Rama może posiadać co najwyżej jedną pozycję o konkretnej kategorii (chyba, że jest to oznaczenie *controllee* lub *controllee2*). Istnienie w ramie pozycji oznaczonej jako element kontrolowany (*controllee*) wymaga również

istnienia pozycji będącej źródłem kontroli (*controller*) o tym samym indeksie.

Kategorie pozycji nie występują dla haseł nieczasownikowych, toteż zablokowana jest dla nich edycja cech pozycji.

2.4.3 Argumenty

Podwójne kliknięcie argumentu umożliwia edycję jego typu oraz wartości atrybutów. Jeśli wybrany argument posiada realizacje, w oknie edycji pojawi się dodatkowy przycisk Pokaż realizacje, umożliwiający przejrzenie listy realizacji wybranego argumentu.

Wartości, jakie nadać można danemu argumentowi, zależą od jego typu (patrz: dokument dotyczący języka opisu).

2.4.4 Dodawanie i rozbudowa ram

Funkcja przycisku Dodaj w dolnym panelu (zakładka Modyfikacja ramek) oraz odpowiadającemu mu skrótowi klawiszowemu (*Shift+A*) zmienia się w zależności od zaznaczonego elementu:

- Jeżeli żaden element nie jest zaznaczony, przycisk Dodaj wstawia nową ramę walencyjną. Więcej na temat dodawania nowych ramek za pomocą dedykowanego formularza napisano w sekcji 2.4.5.
- Przy zaznaczonej całej ramie, przycisk Dodaj wstawia nową pozycję do ramy walencyjnej. Możliwe jest wybranie pełnego schematu pozycji spośród najczęściej występujących w słowniku pozycji lub wyszukiwanie schematu po dowolnym elemencie występującym w nazwie¹. Jeżeli nie została wybrana żadna z opcji, wstawiana jest pozycja pusta.
- Przy zaznaczonej pozycji wstawiany jest nowy argument, któremu nadać należy odpowiedni typ i wartości atrybutów. Możliwe jest dodawanie gotowych argumentów za pomocą pola o nazwie Często koordynujące się argumenty. Prezentowane są w nim propozycje argumentów, które występują w koordynacji z pozostałymi w aktualnie rozszerzanej pozycji. Za nazwą argumentu prezentowana jest liczba wystąpień proponowanego argumentu wraz z pozostałymi argumentami

¹Składnia schematów pozycji odpowiada tekstowemu językowi opisu słownika — propozycje wyrażone są nawiasami klamrowymi, przed którymi wymienione są ewentualne specjalne kategorie pozycji.

w danej pozycji. Tzn. jeśli dodajemy do pozycji posiadającej argumenty: **prepnz(z,inst)**, **prepnz(z,inst,int)**, **prepnz(z,inst,że)** nowy argument, narzędzie zaproponuje nam argument **prepnz(z,inst,żeby)**: **10**. **10** oznacza, że w systemie istnieje już 10 pozycji posiadających zestaw argumentów: **prepnz(z,inst)**, **prepnz(z,inst,int)**, **prepnz(z,inst,że)**, **prepnz(z,inst,żeby)**. Proponowane argumenty zostały posortowane ze względu na tak wyliczoną liczbę pozycji.

Przycisk **Usuń**, jak sama nazwa wskazuje, usuwa zaznaczony element (ramę, pozycję lub argument).

W wypadku, kiedy z usuwanym elementem powiązane są przykłady, narzędzie pyta, co należy z nimi zrobić. Możliwe jest umieszczenie ich w przykładach nieprzypisanych (patrz: 2.5.4) poprzez przycisk **Odepnij**, zostawienie przykładu dopiętego do pozostałych istniejących w tabeli elementów poprzez przycisk **Zostaw** (z przyczyn oczywistych jeśli usunięto wszystkie elementy poprzez które przykład był dowiązany do ramy, zostaje on przeniesiony do przykładów nieprzypisanych), możliwe jest też anulowanie decyzji o usunięciu elementu przyciskiem **Anuluj**.

2.4.5 Formularz dodawania nowych ramek

Formularz **dodawania nowych ramek** podzielono na dwie zakładki: „nowa ramka” i „brakujące ramki”.

Korzystając z zakładki „nowa ramka” możliwe jest:

- Dodanie pustej ramki, jeśli wypełniono tylko podstawowe pola formularza (oznaczone gwiazdkami).
- Dodanie ramki bazowej, o postaci określonej w polu „Ramka bazowa”, z cechami uaktualnionymi o wybrane w polach podstawowych formularza.
- Dodanie ramek wraz z przykładami w oparciu o ramki wyekstrahowane ze Składnicy.

Ramki składnicowe dodawane są z wykorzystaniem pola **Proponowane ramki [Składnica]** (prezentowanego tylko jeśli dane hasło posiada załadowane ramki składnicowe) zawierającego najobszerniejsze możliwe zestawy argumentów pochodzących ze Składnicy, stosowane do opisu edytowanego lematu. Przez

najobszerniejsze należy rozumieć, że jeśli dany lemat zawierał w Składnicy ramki postaci:

- *być fin [adjp(mian),subj] []*
- *być fin [adjp(mian)] []*

Druga z nich zostanie zakwalifikowana jako podramka ramki pierwszej (posiada mniejszy zestaw argumentów zawierający się w ramce pierwszej). W ten sposób wybierany jest najobszerniejszy zestaw argumentów.

Jeśli dany lemat zawiera jedynie ramki z pustą rekcją możliwy będzie ich wybór (ramki takie są postaci np. „: [] x 3”), w przeciwnym wypadku zostaną one usunięte jako opcja wyboru.

Notacja argumentów ramek w polu Proponowane ramki [Składnica] jest zgodna z notacją składnicową. Dla przykładu: *advp+sie+subj: [prepn(jak,mian)] x 1* prezentowana jest jako suma argumentów składnicowych. Jeśli wśród nich występuje „advp” w nawiasie kwadratowym może być zaprezentowana jego realizacja, o ile istnieje. Cyfra na końcu oznacza liczbę ramek tego typu wraz z podramkami, co przekłada się bezpośrednio na liczbę proponowanych przykładów, przykłady te będzie można dalej przypisać do realizacji danej ramki.

Po wybraniu interesującej „proponowanej ramki” pojawią się dwa kolejne pola: Realizacja ramki oraz Przykłady.

W realizacjach ramki możliwe jest wybranie jednej z proponowanych realizacji danego zestawu argumentów składnicowych poprzez ramki zgodne z notacją SloValową.

W tabeli Przykłady poprzez pojedyncze kliknięcie możliwe jest zaznaczenie spośród listy dostępnych, przykładów najlepiej oddających wybraną „realizację ramki” (ponowne kliknięcie zaznaczonego przykładu odznacza go). Jeśli któryś z nich ewidentnie błędnie realizuje wybraną „proponowaną ramkę” składnicową, wskazane jest zakomunikowanie tego, poprzez dwukrotne kliknięcie danego przykładu i oznaczenie go jako błędnego w mini formularzu do tego służącym. Przykłady oflagowane jako „niepoprawne” zostaną zaznaczone kolorem czerwonym.

Jeśli wybrana realizacja ramki posiada „się” w formie hasłowej, pole „zwrotność” formularza zostanie automatycznie ustawione na „się”, w przeciwnym wypadku na „”.

Aby dodać ramkę do lematu wystarczy już tylko wybrać jej „ocenę”, „aspekt”, „negatywność” i wcisnąć przycisk Zapisz. Będzie ona postaci wybranej w polu „realizacja ramki” wraz z przypisanymi wszystkimi wybranymi przykładami. Tak dodane ramki można modyfikować dalej w normalny sposób.

Ważne uwagi:

- ramki składnicowe z pustą rekcją realizowane są przez ramki SloValowe o pozycjach postaci: $subj\{E\}$ lub $subj\{np(str)\}$
- wszystkie automatycznie dodane przykłady posiadają opinię „dobre”, w celu jej zmiany należy wykorzystać przycisk „Modyfikuj” w zakładce „Przegląd przykładów”
- przykłady pochodzące z ramek składnicowych o mniejszej liczbie argumentów niż maksymalny zestaw, zostaną dodane tylko do realizacji argumentów z podramki
- jeśli ramka składnicowa posiada argument „sie” i wybrano jej realizację za pomocą argumentu SloValowego „refl”, przykłady będą przypisywane również do tego argumentu
- wspomaganie składnicowe działa jedynie dla haseł czasownikowych

W zakładce „brakujące ramki” prezentowane będą wszystkie ramki z innych haseł (o statusie „tymczasowy”, „gotowe” lub „sprawdzone”) będących w tej samej grupie aspektowej co edytowane. Co ważne będą tu zaprezentowane tylko brakujące ramki (o ile takie istnieją). W celu dodania brakujących ramek należy zaznaczyć odpowiadający danej ramce wiersz tabelki, wybrać dla każdej z nich nowy aspekt i opinię, następnie wcisnąć przycisk Dodaj ramki. Jako grupy aspektowe rozumiemy hasła powiązane ze sobą na podstawie informacji o parach aspektowych (informacje te pochodzą z SGJP). Hasła wchodzące w skład jednej grupy powinny być realizowane przez podobny zestaw ram walencyjnych.

Uwaga:

- Domyślnie ustawiony aspekt jest przeciwny do aspektu ramki oryginalnej.
- Domyślnie ustawiona opinia o ramce jest taka sama jak dla ramki oryginalnej.
- Możliwe jest dodawanie kilku ramek jednocześnie.

- „Brakujące ramki” będą wyświetlane tylko spośród haseł posiadających status „sprawdzone”, „gotowe” lub „tymczasowy”.
- Funkcjonalność działa jedynie dla haseł czasownikowych

2.4.6 Kopiowanie i wklejanie elementów

Przycisk Kopiuj kopiuje zaznaczony element (ramę, pozycję lub argument).

Skopiowany argument można następnie wkleić przy użyciu przycisku Wklej i zaznaczeniu pola wyższego rzędu — np. zaznaczenie pozycji umożliwia wklejenie do niej skopiowanego argumentu, zaznaczenie ramy umożliwia wklejenie do niej skopiowanej pozycji, „zaznaczenie” tła umożliwia wklejenie ramy.

Możliwe jest kopiowanie i wklejanie elementów ramek pomiędzy różnymi hasłami. W wypadku, gdy hasła reprezentują różne części mowy, możliwe jest kopiowanie jedynie całych ramek. Kopiowanie takie wymaga jednak odpowiedniej konwersji i może ono być zastosowane jedynie pomiędzy powiązаныmi hasłami. Jako „powiązanie” należy rozumieć tutaj relację odczasownikowości, dla przykładu możliwe jest kopiowanie ramek pomiędzy czasownikiem „administrować”, a rzeczownikiem „administracja” ponieważ jest to rzeczownik utworzony od czasownika „administrować”.

Wstępne powiązania między hasłami zostały wprowadzone do systemu automatycznie, może się jednak zdarzyć, że niektórych z nich może brakować. Brakujące powiązania można dodać manualnie, zostało to opisane w sekcji 2.6.2. Został tam również opisany sposób filtrowania listy haseł po powiązaniach i manualne ich anulowanie.

Narzędzie umożliwia kopiowanie ramek pomiędzy czasownikami i powiązаныmi rzeczownikami odczasownikowymi oraz czasownikami i powiązаныmi przymiotnikami odczasownikowymi. Kopiowanie schematów walencyjnych pomiędzy różnymi częściami mowy wymaga konwersji. Przy kopiowania ramki pomiędzy powiązаныmi hasłami, wyświetlony zostanie formularz Konwersja ramki. Ponieważ kopiowana ramka (z reguły) może zostać przekształcona na parę różnych sposobów, należy wybrać jej najbardziej odpowiednią formę w polu Wersja ramki formularza, następnie potwierdzić wybór przyciskiem Zapisz.

Przycisk Wytnij powoduje, że element jest jednocześnie kopiowany i usuwany.

Przycisk Duplikuj powoduje zduplikowanie konkretnego argumentu, pozycji

lub ramy wewnątrz pola wyższego rzędu (odpowiednio pozycji, ramy lub hasła).

2.4.7 Cofanie, ponawianie i zapis zmian

W trakcie edycji haseł możliwe jest cofanie i ponawianie wprowadzanych zmian (w tym dodawania, usuwania i modyfikowania przykładów) przy użyciu przycisków Cofnij oraz Powtórz lub skrótów klawiszowych *Shift+Z* oraz *Shift+Y*.

Zapis zmian wprowadzonych do edytowanego hasła możliwy jest przy użyciu przycisku Zapisz (lub skrótu klawiszowego *Shift+S*). Zapis nie jest związany z zakończeniem edycji. Po zapisie nie jest możliwe cofnięcie się do kroków sprzed zapisu (możliwy jest jednak powrót do poprzednich zapisanych wersji hasła przy użyciu systemu kontroli zmian).

Przy zapisie porządkowana jest też automatycznie kolejność pozycji oraz argumentów.

Zakładka Kontrola zmian (w górnym panelu) umożliwia podgląd zapisanych wcześniej wersji hasła (w kolejności chronologicznej) i, w razie takiej decyzji, powrót do jednej z poprzednich wersji (użycie jej kopii jako wersji nowej).

2.4.8 Walidacja

Wymogiem oznaczenia hasła jako gotowego lub tymczasowego jest, poza jego zapisem, przejście automatycznej walidacji.

Walidacja przebiega w trzech etapach:

- sprawdzenie koordynacji — w etapie tym ramki sprawdzane są pod względem potwierdzenia czy koordynacja wszystkich argumentów w danej pozycji poparta jest przykładami, jeśli nie, wyświetlony zostanie komunikat o błędzie, a pozycje nie spełniające warunku zostaną zaznaczone kolorem czerwonym
- sprawdzenie reguł walidacyjnych — sprawdzenie szeregu reguł walidacyjnych zdefiniowanych w narzędziu, jeśli walidowane hasło zawiera błędy, wyświetlany będzie ogólny komunikat o niepomyślnym ukończeniu walidacji, oraz zaznaczane na czerwono będą wszystkie nieprawidłowe elementy ramek (bądź całe ramki). W celu otrzymania szczegółowej informacji na temat błędu należy najechać kursorem myszy na zazna-

czony element ramki. Aby komunikat został wyświetlony, w zależności od zasięgu błędu, należy najechać kursorem myszy na: ocenę ramy, jeśli błąd ma zasięg całej ramy walencyjnej; kategorię pozycji, jeśli błąd ma zasięg pozycji; pole z reprezentacją tekstową argumentu, jeśli błąd występuje w pojedynczym argumentcie.

- propozycje poprawek — propozycje poprawek mają charakter sugestii i nie blokują możliwości zmiany statusu hasła, obejmują one sprawdzenie koordynacji ramek, zgodności aspektów ramek z Morfeuszem oraz sprawdzenie obecności ramek z powiązanych aspektowo hasel.

Przy walidacji sprawdzana jest poprawność ram walencyjnych w hasle oraz obecność przykładów, które powinny być dodawane na bieżąco jako uzasadnienie decyzji leksykografa (patrz: 2.5). Jeżeli w ramach występują błędy lub brak wymaganych dla pewnych sytuacji przykładów, zmiana statusu na gotowe, tymczasowy lub sprawdzone nie będzie możliwa.

Podczas edycji możliwe jest kliknięcie przycisku Walidacja w celu sprawdzenia poprawności stanu hasła w dowolnej chwili. Kliknięcie przycisku Walidacja po zaznaczeniu konkretnej ramy przeprowadza walidację wyłącznie na tej ramie.

2.4.9 Propozycje poprawek

Ostatnim etapem w czasie walidacji hasel jest proponowanie poprawek. Wspomaganie to ma charakter sugestii i nie blokuje możliwości zmiany statusu hasła. Wyróżnić można trzy rodzaje odpowiedzi:

- sprawdzenie możliwości połączenia ramek ze względu na występowanie w nich często koordynujących się argumentów
- sprawdzenie zgodności aspektu ramek z Morfeuszem (<http://sgjp.pl/morfeusz/>), funkcjonalność wykorzystywana jedynie dla hasel czasownikowych
- sprawdzenie obecności ramek z powiązanych aspektowo hasel, funkcjonalność wykorzystywana jedynie dla hasel czasownikowych

Sprawdzenie możliwości połączenia ramek ze względu na występowanie w nich często koordynujących się argumentów podpowiada, które z istniejących w edytowanym hasle ramek powinny zostać połączone. Warunek jest sprawdzany w trzech krokach:

- sprawdzenie, które ramki różnią się jedynie na jednej pozycji;
- wyliczenie jak często argumenty z różniących się pozycji występują razem (liczba za parą ramek);
- wyświetlenie sugerowanych do połączenia ramek posortowanych ze względu na wartość wyliczoną w kroku 2.

Wyświetlony dla podpowiedzi komunikat jest postaci:

Sugerowane jest połączenie poniższych ramek, zawierają one często koordynujące się argumenty:

- `∴imperf:subjnp(str)+np(dat)+cp(że)+fixed('za złe')` i
- `∴imperf:subjnp(str)+np(dat)+np(str);ncp(str,że)+fixed('za złe') × 85`
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(u,gen)` i
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(w,loc) × 8`
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(u,gen)` i
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(z,gen) × 2`
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(w,loc)` i
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+xp(locat) × 2`
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+prepnp(u,gen)` i
- `∴imperf:subjnp(str)+np(str)+xp(locat) × 1`

Zalecane jest rozpatrzenie najczęściej „koordynujących się” przypadków, następnie zastosowanie ich jedynie jeśli zgodne są z wiedzą i doświadczeniem leksykografa.

Sprawdzenie obecności ramek z powiązanych aspektowo hasel sugeruje, które z istniejących w edytowanym hasle ramek mają aspekt niezgodny z Morfeuszem.

Wyświetlony dla podpowiedzi komunikat jest postaci:

Podane poniżej ramki mają aspekt niezgodny z Morfeuszem, zaleca się ich dodatkowe sprawdzenie:

- [292] `∴perf:subjnp(str)+objnp(str)+np(inst)`
- [293] `∴perf:subjnp(str)+objnp(str)+prepnp(w,loc)`
- [1272] `∴perf:subjnp(str)+objnp(str)+xp(locat)`

Liczba w nawiasie kwadratowym przed postacią tekstową schematu reprezentuje jego identyfikator w narzędziu.

Sprawdzenie obecności ramek z powiązanych aspektowo haseł, jeśli dla hasła występują powiązane aspektowo lematy, wyświetlony zostanie komunikat o wszystkich ramkach w nich istniejących, a nie dodanych do edytowanego hasła.

Przykładowy wyświetlony dla hasła „obiegać” komunikat jest postaci:

Edytowane hasło nie posiada następujących ramek z powiązanych aspektowo lematów:

oblec

- :.perf:subjnp(str)+objnp(str)+np(inst)
- :.perf:subjnp(str)+np(inst)+refl
- :.perf:subjnp(str)+prepn(w,acc)+refl
- :.perf:subjnp(str)+objnp(str)+prepn(w,acc)
- :.perf:subj,controllernp(str)+controlleexp(mod)+refl
- :.perf:subjnp(str)+obj,controllernp(str)+controlleexp(mod)

Wszystkie wymienione komunikaty wyświetlane są w jednym oknie informacyjnym.

Wszystkie przedstawione podpowiedzi mają charakter sugestii, w żadnym wypadku nie należy się do nich stosować w każdym możliwym przypadku i podchodzić bezkrytycznie.

2.4.10 Skróty klawiszowe

Poniżej znajduje się lista użytecznych skrótów klawiszowych. Skróty klawiszowe służące dodawaniu, usuwaniu, wklejaniu oraz duplikowaniu elementów dostępne są jedynie w trybie modyfikacji ramek. Skróty wymagają wciśnięcia klawisza *Shift* w związku z tym, że skróty klawiszowe z *Ctrl* mogą wywołać funkcje samej przeglądarki internetowej.

- *Shift+A* — dodanie elementu
- *Shift+C* — kopiowanie elementu
- *Shift+R* — usunięcie elementu
- *Shift+V* — wklejenie skopiowanego lub wyciętego elementu
- *Shift+X* — wycięcie elementu

- *Shift+D* — duplikacja elementu
- *Shift+Z* — cofnięcie ostatniej zmiany
- *Shift+Y* — przywrócenie cofniętej zmiany
- *Shift+S* — zapisanie hasła
- *Shift+W* — przeprowadzenie walidacji
- *Shift+M* — przyporządkowanie aktualnie wybranego hasła do zalogo-
wanego użytkownika

2.5 Dodawanie przykładów

2.5.1 Jak dodawać przykłady

Przejdźcie do zakładki Dodawanie przykładów w dolnym oknie panelu Nowe ramki powoduje przejście do trybu dodawania przykładów.

Przykłady obejmują zdania ilustrujące wykorzystanie danej ramy walencyjnej wraz z informacją o ich źródle i akceptowalności przez leksykografa. Przykładowi przypisane są argumenty wewnątrz konkretnej ramy walencyjnej, których realizację ilustruje przykład.

W trybie dodawania przykładów kliknięcie na argument powoduje jego zaznaczenie jako jeden z argumentów realizowanych w dodawanym przykładzie. Zaznaczone argumenty muszą pochodzić z jednej ramy. Zaznaczane mogą być jedynie pojedyncze argumenty, nie całe ramy bądź pozycje.

W polu Dodawania przykładów przepisać lub wkleić należy zdanie służące za przykład. Zdania nie powinny być skracane i, co ważniejsze (szczególnie dla zdań korpusowych) **nie należy wprowadzać do nich żadnych modyfikacji** w stosunku do oryginału (np. poprawiać pisowni lub interpunkcji czy wpisywać [...] w miejscu uciętego fragmentu przy długich zdaniach).

Akceptowanymi źródłami przykładów są: Narodowy Korpus Języka Polskiego, Korpus Słownika Frekwencyjnego, literatura lingwistyczna i literatura inna. Możliwe jest również dodanie własnego przykładu (patrz: 2.5.3). Źródło wybrać należy w polu Źródło. Przy zdaniach pochodzących z NKJP uwzględnić należy podkorpus, z którego pochodzi zdanie — dostępne opcje odpowiadają podkorpusom, które przeszukać można w wyszukiwarce polgarp na stronie głównej NKJP:

- <http://nkjp.pl/poliqarp/>

Dodatkowy komentarz musi zawierać konkretne informacje bibliograficzne na temat źródeł pochodzących z literatury (lingwistycznej lub innej). Dla przykładów korpusowych pole to może pozostać puste. W polu można też pozostawić dodatkowe uwagi na temat samego przykładu (np. wyjaśnienie, co przedstawia).

Ocena doboru odpowiada ocenie leksykografa na temat akceptowalności danego przykładu – możliwe do wyboru opcje to: dobry, wątpliwy, zły (przykładowo, jako złe oznaczone mogą być teoretyczne przykłady zdań wymieniane jako ilustracja konkretnego zjawiska w literaturze lingwistycznej, z których gramatycznością nie zgadza się sam leksykograf).

Propozycje przykładów [Składnica] zawierają proponowane przez narzędzie przykłady dla wybranego zestawu argumentów. Aby skorzystać z tej opcji należy wybrać zestaw argumentów w obrębie jednej ramki (tak jak robiło się to do tej pory). Na tej podstawie narzędzie dobierze spośród ramek składnicowych przykłady wykorzystujące zaznaczone argumenty i umożliwi wybranie jednego z nich w polu Propozycje przykładów [Składnica]. W wypadku wybrania jednego z proponowanych przykładów pola „przykładowe zdanie”, „źródło” oraz „ocena doboru” zostaną automatycznie wypełnione. Dodanie przykładu do ramki następuje w normalny sposób z wykorzystaniem przycisku „Zapisz”.

Ważne uwagi dla przykładów składnicowych:

- automatycznie ustawiana opinia o przykładzie to „dobry”, w wypadku odmiennego zdania, należy ją zmienić w formularzu przed zapisaniem przykładu;
- zwrotność ramki, w której zaznaczono argumenty musi być zgodna z posiadaniem lub nie posiadaniem przez odpowiednią ramkę składnicową argumentu „sie”, zaznaczenie argumentu „reff” jest równoznaczne z posiadaniem przez ramkę zwrotności „się”;
- wybranie dwóch argumentów w obrębie jednej pozycji, z racji prezentacji w składnicy jedynie ramek płaskich, nigdy nie dopasuje żadnego przykładu;
- funkcjonalność działa jedynie dla haseł czasownikowych.

Propozycje przykładów [Xcp] zawierają proponowane przez narzędzie przykłady

dla fraz zdaniowych. Funkcjonalność występuje jedynie dla haseł nieczasownikowych i powinna ona być dla nich stosowana możliwie często.

W wypadku wybrania jednego z proponowanych przykładów pola przykładowe zdanie, źródło oraz ocena doboru zostaną automatycznie wypełnione. Dodanie przykładu do ramki następuje w normalny sposób z wykorzystaniem przycisku Zapisz.

Przed treścią każdego przykładu prezentowany jest argument, do którego dane zdanie należy przypiąć.

Liczba podpowiadanych przykładów może się zmieniać w zależności od wybranych w ramce argumentów. Dla ułatwienia jeśli propozycje przykładów zawierają takie, które należy dopiąć do argumentu jednego rodzaju (np. **cp(że)**) oraz przykłady pasujące do innego argumentu (np. **cp(żeby)**), to w wypadku zaznaczenia w ramce argumentu **cp(że)**, lista podpowiedzi ograniczy się jedynie do przykładów, które podpowiadane są właśnie dla argumentu **cp(że)**. W wypadku, kiedy zaznaczono zarówno argument **cp(że)** oraz **cp(żeby)** prezentowane będą podpowiedzi dla obydwu argumentów. Pełna lista podpowiedzi prezentowana jest wtedy, kiedy żaden z wybranych argumentów nie pasuje do listy podpowiadanych przykładów lub nie zaznaczono żadnego argumentu.

Podpowiadane przykłady mogą mieć jedno z trzech źródeł: „podkorpus zrównoważony NKJP (300M segmentów)”, „pełny NKJP (1800M segmentów)” oraz internet. Przykłady pochodzące z internetu zostały oznaczone jako własne i opatrzone komentarzem „Przykład z internetu.”.

Ważne uwagi dla przykładów typu „Xcp”:

- automatycznie ustawiana opinia o przykładzie to „dobry”, w wypadku odmiennego zdania, należy ją zmienić w formularzu przed zapisaniem przykładu;
- nie należy zmieniać źródła proponowanych przykładów, chyba, że jest się pewnym jego błędnego przypisania.

Zakładka Przegląd przykładów umożliwia podgląd wszystkich przykładów przypisanych ramie oraz usuwanie przykładów. Kliknięcie przykładu przedstawia komentarze do przykładu oraz zaznacza argumenty, do których przypisany jest przykład — zaznaczona jest cała rama, argumenty przedstawiane przez przykład są natomiast **odznaczone**.

Przycisk *Modyfikuj* umożliwia zmianę treści przykładu, informacji dodatkowych lub argumentów (albo całej ramy) przypisanej przykładowi. Kliknięcie na przycisk *Modyfikuj* powoduje automatyczne przejście do zakładki *Dodawanie przykładów*, gdzie dokonać można modyfikacji na istniejących danych.

Przycisk *Odepnij* umożliwia odpięcie wybranego przykładu od wskazanej ramy i dodanie go do przykładów nieprzypisanych.

2.5.2 Kiedy dodawać przykłady

Najważniejszą sytuacją, w której dodawanie przykładów stanowi obowiązek leksykografa, jest motywowanie umieszczenia argumentów różnych typów w jednej pozycji (tj. poparcie takiego wyboru przykładem, w którym te różne typy argumentów są ze sobą skoordynowane).

W przypadku pozostałych ram, wymagany jest przynajmniej jeden przykład na ramę, realizujący możliwie największą liczbę argumentów.

W wypadkach dyskusyjnych, przykłady powinny ilustrować np. oznaczenie konkretnego argumentu jako dopełnienie (przez dodanie przykładu w stronie biernej, w której wskazany argument staje się podmiotem) lub związek kontroli. Nie jest to wymagane w przypadkach niekontrowersyjnych (choć również jest mile widziane).

Ramy walencyjne, którym przyporządkowano przykład, oznaczone są przez ptaszek (\surd) w prawej części wiersza z oceną ramy. Ptaszek zielony oznacza, że wymóg dotyczących przykładów został dla ramy spełniony. Ptaszek żółty wyświetla się w ramach opisujących przypadki koordynacji w sytuacji, kiedy przykłady zostały dodane, ale wciąż brakuje ich dla uzasadnienia każdej możliwej kombinacji koordynacji argumentów.

2.5.3 Przykłady własne

W wypadku problemów ze znalezieniem w NKJP przykładu pasującego do ramy, którą leksykograf chciałby dodać, możliwe jest dodanie przykładu własnego. Przykłady własne są dopuszczalne:

- Dla przypadków koordynacji argumentów różnych typów — jeżeli koordynacja wydaje się dopuszczalna i potwierdzona przykładem korpusowym dla pary aspektowej hasła lub czasownika bliskoznacznego o podobnej strukturze składniowej.

- Dla przypadków koordynacji fraz zdaniowych z korelatem z argumentami nominalnymi oraz ze sobą nawzajem, tj. argumentów **npc** z argumentami **np** oraz **npc**, jak również **prepncp** z **prepnpc** oraz **prepncp** — jeżeli możliwość koordynacji jest niekontrowersyjna.
- Dla niepotwierdzonych korpusowo typów argumentów (szczególnie korelatów) — jedynie, jeśli ich dopuszczalność jest niekontrowersyjna lub jest notowana w źródłach lingwistycznych.

Przykłady własne zatwierdzone muszą być przez superleksykografów. Możliwe (choć niewymagane) jest dodanie uzasadnienia dla wymyślonych przykładów w polu komentarza.

2.5.4 Przykłady niepasujące do ram

Zakładka Przykłady służy dodawaniu **przykładów niepasujących do konkretnej ramy walencyjnej**. Przykłady takie mogą być przykładami wybitnie niegramatycznymi (acz wartymi zanotowania) lub przykładami zjawisk nieobjętych językiem opisu słownika.

Modyfikacja przykładów w tej zakładce dokonywana jest w inny sposób, niż przy normalnym dodawaniu przykładów: Po kliknięciu na przykład jego dane wstawiane są do pól służących dodaniu nowego przykładu. Modyfikacji dokonuje się przez wprowadzenie zmian w tychże polach i kliknięciu Modyfikuj (pod listą przykładów).

Przycisk Przypisz umożliwia przypisanie przykładu z zakładki Przykłady do konkretnej ramy (odbywa się to analogicznie do dodawania nowego przykładu). Przypisane przykłady znikają z zakładki Przykłady.

2.5.5 Przeszukiwanie NKJP

W związku z tym, że przykłady dodawane są ręcznie, i że szczególną rolę odgrywają przykłady ilustrujące możliwość koordynacji elementów różnych typów, przed pracą z NKJP zalecane jest zapoznanie się ze „ściągawką” NKJP na temat języka zapytań:

- <http://nkjp.pl/poliqarp/help/pl.html>

Wśród przydatnych sposobów formułowania zapytań wymienić można:

- Wyszukiwanie po formie hasłowej, np. [base="biec"] — wszystkie formy czasownika *biec*.
- Wyszukiwanie na podstawie innych parametrów, np. [pos="subst|adj" & case=acc] — rzeczowniki lub przymiotniki w bierniku.
- Ilość wystąpień, np. ", "{0,1} — przecinek występujący w danym miejscu raz lub wcale, [pos!=interp]* — dowolna ilość elementów niebędących znakiem interpunkcyjnym.

Przykładowo, wyszukując możliwości koordynacji argumentu o postaci frazy przyimkowej z przyimkiem *o* oraz argumentu zdaniowego typu *żeby* z czasownikiem *apelować*, posłużyć można się następującym zapytaniem (w jednym ciągu, tu rozbitym na dwie linijki):

- [base=apelować] [pos!=interp]{1,4} o [case=acc]{1,3} ", "{0,1} [orth="i|oraz|lub|albo|ani|czy"] [base="żeby|aby|by"]

Poliqarp wyszuka zdania pasujące do schematu: dowolna forma czasownika *apelować* + od jednego do czterech dowolnych słów (nie znaków interpunkcyjnych) + słowo *o* + od jednego do trzech członów dowolnego typu o przypadku oznaczonym jako biernik + ewentualny przecinek (lub jego brak) + spójnik (zdefiniowany jako alternatywa *i*, *oraz*, *lub*, *albo*, *ani*, *czy*) + człon o lemacie *żeby*, *aby* lub *by*.

Przy postawieniu powyższego zapytania i przeszukaniu pełnego NKJP, znalezione zostaje zdanie pasujące do schematu:

- (2) Apelował do dziennikarzy o odpowiedzialność za słowo i żeby pamiętać, iż nasze słowa mogą mieć wpływ na naszych chłopców i na zwartość koalicji.

Przykład jest raczej ekstremalny, w większości wypadków zapytania mogą być krótsze i prostsze. Przy skomplikowanych zapytaniach (szczególnie w wypadku przeszukiwania pełnego korpusu NKJP) lub w wypadku przeciążenia serwera strona NKJP wyświetlić może *błąd(500)*. W takim wypadku do zapytania wrócić warto nieco później.

Należy też uważać na błędy wynikające z anotacji korpusu i sprawdzać, czy znalezione przykłady istotnie reprezentują opisywaną ramę.

2.5.6 Ocena ramy a ocena przykładu

W wypadku, kiedy znalezione przykłady mogą sugerować możliwość rozbudowy jednej z ram o nowy argument, połączenia dwóch istniejących ram (w wypadku koordynacji któregoś z argumentów) lub modyfikację kategorii ramy (np. pasywizację dopełnienia), ale leksykograf ma wątpliwości co do poprawności takiej możliwości, lepszym wyjściem jest dokonanie kontrowersyjnych zmian z dodaniem przykładu przedstawiającego odpowiednie argumenty i ocenieniem go jako wątpliwy lub zły, nie natomiast tworzenie drugiej ramy o ocenie wątpliwa/zła.

2.6 Dodatkowe funkcje

2.6.1 Stare ramki

Zakładka Stare ramki umożliwia podgląd ram walencyjnych z istniejącego słownika walencyjnego Świdzińskiego w formacie elektronicznym.

Stare ramki mogą służyć jako wskazówka lub punkt odniesienia przy edycji nowych ram walencyjnych. Kategoria *właściwość* określa, czy dana ramka w starym słowniku uznawana jest za czasownik czy quasi-czasownik (czasownik niewłaściwy, tj. bez uzgadniającego się podmiotu).

2.6.2 Podgląd hasła

Zakładka Podgląd hasła umożliwia jednoczesny pogląd (ale nie edycję) drugiego hasła (np. czasownika o podobnym znaczeniu lub pary aspektowej) w celu porównania jego ram z ramami walencyjnymi hasła edytowanego. Pozwala to na przegląd ramek innych haseł bez przerywania edycji obecnego. Otwarte w podglądzie hasło zostaje zapamiętane w zakładce Podgląd hasła, powrót do edycji hasła, nad którym pracuje leksykograf, możliwy jest przez powrót do zakładki Nowe ramki.

Lista haseł wyświetlana po przejściu do podglądu hasła jest obsługiwana przez narzędzie osobno, stąd możliwe jest ustawienie na niej innych filtrów — np. użytkownik przy edycji haseł może ograniczyć wyświetlanie do własnych haseł, ale przy podglądzie wyświetlać wszystkie istniejące hasła.

Możliwe jest kopiowanie argumentów, pozycji i ramek pomiędzy hasłami reprezentującymi te same części mowy i wklejanie ich do obecnie edytowanego hasła po powrocie do zakładki Nowe ramki.

Możliwe jest także kopiowanie ramek pomiędzy hasłami reprezentującymi różne części mowy, muszą one jednak być ze sobą „powiązane”. Obecnie możliwe jest kopiowanie ramek czasownikowych do hasel rzeczownikowych i przymiotnikowych.

Ramki kopiowane pomiędzy różnymi częściami mowy wymagają odpowiedniej konwersji, zostało to opisane w sekcji 2.4.6.

Aby manualnie powiązać dwa hasła należy wybrać w zakładce Nowe ramki jedno hasło, w zakładce Podgląd hasła drugie hasło, następnie wcisnąć przycisk Powiąż hasła w zakładce edycyjnej Modyfikacja ramek. Powiązać można jedynie hasła reprezentujące różne części mowy.

Aby anulować powiązanie hasel należy analogicznie wybrać w zakładce Nowe ramki jedno hasło, w zakładce Podgląd hasła drugie hasło, następnie wcisnąć przycisk Anuluj powiązanie w zakładce edycyjnej Modyfikacja ramek.

Powiązywanie hasel jest szczególnie istotne z punktu widzenia prac nad hasłami nieczasownikowymi.

Zakładka Czasowniki podobne umożliwia filtrowanie listy hasel na podstawie szeregu dodatkowych filtrów, każdy z nich działa oddzielnie i niezależnie od standardowego filtrowania hasel (przycisk filtruj nad listą hasel).

Filtr Podobieństwo znaczeniowe umożliwia odfiltrowanie i pokazanie tylko takich hasel, które mogą mieć podobne znaczenie co aktualnie edytowane hasło (lub mogące być zastosowane w podobnym znaczeniu). Tak odfiltrowane hasła mogą (ale nie muszą) mieć podobnej struktury ramki walencyjne co aktualnie edytowane. Zaleca się ich przejrzanie. Aby odfiltrować hasła „podobne znaczeniowo” należy wcisnąć przycisk Pokaż podobne poprzedzony etykietą Podobieństwo znaczeniowe.

Filtr Powiązane hasła umożliwia odfiltrowanie i pokazanie hasel powiązanych z aktualnie edytowanym w Nowych ramkach hasłem. Powiązane hasła, to te, pomiędzy którymi występują relacje odczasownikowości. Filtr ten jest bardzo istotny dla prac z hasłami nieczasownikowymi.

Filtry Stare ramki i Nowe ramki umożliwiają filtrowanie hasel na podstawie statystycznego podobieństwa listy ich ram do listy ram hasła obecnie edytowanego, odpowiednio na podstawie ram ze starego słownika i ram ze słownika tworzonego. W obydwu przypadkach użytkownik określa skalę podobieństwa w procentach (między 1% a 100%). W drugim wypadku może ponadto ustalić minimalny status, jaki muszą posiadać czasowniki porównywane.

Aby anulować filtrowanie haseł na podstawie podobieństwa należy wcisnąć przycisk „ukryj podobne” (duży krzyżyk) znajdujący się nad listą haseł.

2.6.3 Notatki

Narzędzie do tworzenia słownika umożliwia każdemu użytkownikowi posiadającemu konto na zostawianie notatek dotyczących otwartego właśnie hasła (w tym użytkownikom nieposiadającym możliwości edycji, ale monitorującym prace). Notatki podzielone są na prywatne i publiczne.

Notatki oznaczone jako Prywatne widoczne są jedynie przez autora notatki i mogą być w dowolnej chwili skasowane lub zmodyfikowane.

Notatki publiczne (nieoznaczone jako Prywatne) od chwili publikacji nie mogą być modyfikowane. Notatki publiczne służą zgłaszaniu uwag i wątpliwości na temat opisu danego hasła (zarówno własnego, jak i innych użytkowników) i komunikacji między leksykografami (lub leksykografem i superleksykografem). Do notatek publicznych dołączane są notatki uzasadniające zmiany edycyjne pozostawiane przy oznaczeniu hasła jako gotowe.

Edycja notatek przebiega na podobnej zasadzie, jak przykładów niepasujących do ramek, tzn. zaznaczenie istniejącej notatki wstawia jej treść do pola tekstowego, a przycisk Modyfikuj umożliwia jej zmianę.

2.6.4 Notatki użytkownika

Użytkownik może przeczytać wszystkie zaadresowane do niego notatki w panelu Notatki (górnym-lewym róg ekranu). W wypadku otrzymania nowej przy napisie Notatki pojawi się liczba jeszcze nieprzeczytanych przez użytkownika wiadomości.

Notatki podzielono na dwie listy: notatki i notatki prywatne. Dla każdej notatki określona jest data i godzina jej nadania, hasło wraz ze słownikiem, przy którym została ona dodana, temat wiadomości oraz jej nadawca. Ponadto notatki publiczne posiadają pole określające czy są one nowe (nieprzeczytane).

Po zaznaczeniu notatki na liście, u góry ekranu pojawi się jej treść.

Zaznaczone notatki prywatne można usuwać przyciskiem Usuń.

Niezależnie od typu zaznaczonej notatki wciśnięcie przycisku Przejdź do hasła

spowoduje otwarcie panelu **Hasła** z wybranym hasłem, do którego była ona przypisana.

2.6.5 Statystyki

Panel statystyki (górny-lewy róg ekranu, obok **Hasel** i **Notatek**) przedstawia statystyki liczbowe dotyczące edycji hasel przez zalogowanego leksykografa. Interfejs **Statystyk** składa się z dwóch tabel. Pierwsza zawiera informacje o liczbie posiadanych hasel o poszczególnych statusach i zawartych w nich ramkach. Druga przedstawia statystyki i finanse obowiązujące od momentu wprowadzenia nowego sposobu wynagradzania leksykografów i superleksykografów.

Z punktu widzenia leksykografów najważniejszymi polami drugiej tabeli są:

- **Kwota zapłacona**, opisująca ile dotychczas pieniędzy zostało wypłaconych leksykografowi;
- **Kwota za wykonane ramki**, opisująca ile należy się pieniędzy leksykografowi za wykonane ramki;
- **Nadpłata**, opisująca różnicę pomiędzy kwotą zapłaconą leksykografowi, a kwotą za wykonane ramki;
- **Bonus**, kwota premiowa za poprawnie wykonane ramki;
- **Wykonane ramki (płaskie)**, liczba wykonanych przez leksykografa ramek płaskich;
- **Poprawnie wykonane ramki (płaskie)**, liczba poprawnie wykonanych przez leksykografa ramek płaskich (wyliczana jedynie na podstawie hasel sprawdzonych);
- **Błędnie wykonane ramki (płaskie)**, liczba błędnie wykonanych przez leksykografa ramek płaskich (wyliczana jedynie na podstawie hasel sprawdzonych);
- **Skuteczność**, procentowa skuteczność leksykografa, wyliczana na podstawie poprawnie i błędnie wykonanych ramek.

Tabela zawiera także dodatkowe pola ze statystykami superleksykografów:

- **Sprawdzone ramki (pełne)**, pole opisujące liczbę pełnych ramek sprawdzonych przez superleksykografa;

- **Poprawione ramki (pełne)**, pole opisujące liczbę pełnych ramek, które musiały zostać poprawione przez superleksykografa podczas sprawdzania haseł.

2.6.6 Realizacje argumentów

Leksykografowie mogą korzystać z interfejsu Realizacje argumentów w sposób analogiczny do gości.

Lista realizacji dla pojedynczego argumentu może ponadto zostać wyświetlona poprzez kliknięcie przycisku Pokaż realizacje w oknie edycji argumentu (po wybraniu argumentu posiadającego realizacje) w zakładce Nowe ramki (panel Hasła).

3 Organizacja pracy

Edycja haseł przebiega etapami. Lista haseł podzielona jest na mniejsze „słowniki”. Przy edycji hasła należy przyjrzeć się wszystkim jego użyciom. Po zakończeniu edycji wszystkich haseł z danej transzy nadane zostają leksykografom prawa do wyświetlania i edycji haseł z transz kolejnych.

Leksykograf może edytować dostępne hasła w dowolnej kolejności przez przypisanie sobie hasła spośród listy haseł pozostających do edycji. Możliwe jest przeglądanie haseł edytowanych przez innych leksykografów oraz zatwierdzonych.

W trakcie edycji możliwy jest wielokrotny zapis zmian. Po uznaniu, że hasło nie musi podlegać dalszej edycji, powinno zostać oznaczone jako gotowe lub tymczasowe. W wypadku zatwierdzenia hasła przez superleksykografa, użytkownik otrzymuje automatycznie notatkę z uwagami.